

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szűcs Viktor Géza (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek az Oppenheim Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Kiss M. Tibor ügyvéd) által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2010. november 24-én kelt 26.P.25.487/2010/5. számú ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt és az alperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a helyreigazító közleményből a valóság közlésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest és az alperes által szerkesztett lapot kiadó ...-t, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessenek meg 36.000-36.000 (harminchatezer-harminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

A peres felek ezt meghaladó költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmet részben alaposnak találta és ítéletével kötelezte az alperest, hogy a ... című hetilap következő számának 34. oldalán jelentesse meg az alábbi közleményt, a lap ... napján megjelent „...” című cikkben alkalmazott betűmérettel:

„HELYREIGAZÍTÁS: Lapunk ... napján megjelent számának „...” című cikkében valótlanul állítottuk, hogy ... korrupciós kérései voltak a ... vezetése felé.

Valótlanul állítottuk továbbá, hogy ... rá szerette volna tenni a kezét a kertészeti cég életképes részére és nagy értékű ingatlanjaira.

Ügyszintén valótlanul állítottuk, hogy ... 5 millió forintot kért volna a ... vezérigazgatójától a vezetői pozíció megtartása érdekében.

Ezzel szemben a valóság az, hogy ... korrupciós kérései a ... vezetése felé nem volt, a cég vagyonára nem kívánta a kezét rátenni és 5 millió forintot sem kért a cégvezetői poszt megtartására."

Az elsőfokú bíróság az ezt meghaladó keresetet elutasította.

Kötelezte a ...-t, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 27.175 forint perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 18.000 forint le nem rótt kereseti illetéket.

Megállapította, hogy a felperes 1.500 forint illetékbélyeggel lerótt kereseti illetéket jogosult visszakövetelni az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivaltól.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 79. § (1) bekezdését, a Pp. 342. § (2) bekezdését, a Pp. 345. § (2) bekezdését, a Pp. 130. § (1) bekezdésének g) pontját, a Pp. 343. § (1) és (3) bekezdését.

Elegendőnek találta, hogy a felperes eredeti - akkor még hiányos - keresetlevele a jogszabályi határidőben megérkezik a bíróságra, annak hiányossága a hiánypótlásra adott határidő alatt elhárítható.

Megállapította, hogy a felperes keresetét a hiánypótlást követően a megfelelő alperessel szemben terjesztette elő, ezért a kereset érdemben tárgyalható volt.

A felperes által sérelmezett valamennyi közléssel kapcsolatban azt állapította meg, hogy azok tényállításoknak minősülnek. ... tanú igazolta, hogy az általa közöltek az alperes megfelelően interpretálta. Kiemelte, az alperes nem egy folyamatban levő büntetőeljárásban történekről számolt be, hanem az egyik - az eljárásban eddig tanúként meghallgatott - személy nyilatkozatát közölte. Ez alapján az elsőfokú bíróság álláspontja szerint teljes bizonyossággal nem állapítható meg az, hogy a tanú által elmondottak kifejezetten a felperes tevékenységéhez voltak-e köthetők, továbbá önmagában a tanú nyilatkozata a valóság bizonyítására nem szolgálhatott.

A „... nem hódolt be ... és így a ... vezetőjének nem lehetett maradása a nagy fővárosi korrupciós rendszerben” közléssel kapcsolatban azt állapította meg, hogy ennek a mondatnak elsődlegesen nem a felperes az alanya, másrésről nem ismert az, hogy ... pontosan milyen okból kellett távoznia pozíciójából. A felperest érintő közlés csak annyi volt, hogy ... nem hódolt be neki, a helyreigazítást azonban a felperes olyan tartalommal kérte, hogy abban a kinevezési stratégiára is utalt. Ez utóbbi tekintetében az alperes közlést nem tett, erre figyelemmel az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy e körben helyreigazítás nem illeti meg a felperest.

Az elsőfokú bíróság kizárólag az első három sérelmezett közlés vonatkozásában rendelt el helyreigazítást, figyelemmel arra, hogy az alperes az általa közöltek valóságtartalmát kétséget kizáróan nem igazolta.

A pernyertesség-pervesztesség arányát 3/4-1/4 arányban állapította meg és a perköltség viseléséről ennek megfelelően, továbbá a Pp. 81. § (1) bekezdése és a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése, 4/A. § (1) bekezdése, továbbá a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint döntött.

Az ítélet ellen a felperes és az alperes is fellebbezést terjesztett elő.

A felperes kérte az ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát.

Kiemelte, hogy a helyreigazítás elrendelésével és annak indokaival is egyetértett, azonban a keresetet elutasító ítéleti rendelkezéssel nem.

A cikk azt állította, hogy ... nem hódolt be ..., márpedig ilyen vezetőnek nem lehetett maradása a nagy fővárosi korrupciós rendszerben.

Hivatkozott a Ptk. 79. § (1) bekezdésére és kiemelte, hogy a ... vezetőjének felmentése és ... volt főpolgármester-helyettes között párhuzamot vonó kijelentés nem felel meg a valóságnak, mert a tanú felett a munkáltatói jogokat nem a főpolgármester-helyettes, hanem a Fővárosi Önkormányzat Közgyűlése, majd annak Gazdasági Bizottsága gyakorolta.

Utalt a sajtóban megjelenő azon közlésekre, mely szerint a Gazdasági Versenyhivatal előtt folyamatban volt olyan eljárás, melynek során négy vállalkozás érintettségét vizsgálták a parkrendezés körében kiírt közbeszerzési pályázatok esetleges előre felosztása vonatkozásában és ezen vizsgálat vezetett „esetlegesen” ... felmentéséhez. Tehát ... menesztésének nem az volt az oka, hogy nem hódolt be ..., illetve ...-tól korrupciós kérés hozzá nem érkezett, így a cikkben hivatkozott kérések nem teljesítése és az elbocsátás között párhuzamot vonni nem lehet.

A sérelmezett tényállítás tehát valótlan, amely megalapozza a helyreigazítást.

A helyreigazító közlemény tartalma körében hivatkozott a PK 15. számú állásfoglalására, arra, hogy ha a hivatkozott tényállítás valótlansága a bizonyítékokból megállapítható, illetve ha a kért helyreigazítás szövege nem megfelelő, úgy a kérelem és ellenkérelem korlátai között a bíróságnak módja lett volna az alperest más megfogalmazású helyreigazítás közlésére kötelezni.

Az alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, a felperes perköltségben való marasztalását.

Ismertette az elsőfokú bíróság határozatát, amely szerint is az elsőfokú eljárás során hivatkozott arra, hogy a felperes által kifogásolt kijelentések véleménynek, a tényekből levont okszerű következtetéseknek minősülnek. Utalt arra is, hogy a cikkben közölt állítások ... tanú nyilatkozatával egyértelműen alátámaszthatók, illetve arra is, hogy egy folyamatban levő büntetőeljárásról számolt be.

Hivatkozott a Pp. 343. § (1) és (3) bekezdésére, amelynek megfelelően a keresetet a közlési kötelezettség utolsó napjától számított 15 nap alatt kell megindítani. A 4/2003. polgári jogegységi határozat alapján a 15 napos perindítási határidőben a keresetlevélnek a bírósághoz be kell érkeznie, a határidő nem postára adási határidőt jelent, a keresetlevél késedelmes benyújtása esetén a határidő jogvesztő.

A felperes a keresetét a ... ellen nyújtotta be, majd bírói felhívásra jelölte meg a ... alperesként. Ez a helyes alperest megjelölő beadvány a 15 napos perindítási határidőt követően került érkeztetésre. A PK 13. számú állásfoglalás, valamint a 4/2003. polgári jogegységi határozatban foglaltak alapján a 15 napon túl történő alperesi megnevezés miatt a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának, illetőleg a per megszüntetésének lett volna helye.

Kiemelte, hogy az anyagi jogi perindítási határidő azt jelenti, hogy a 15 napos határidőn belül a felperesnek a jogszabályi rendelkezéseknek mindenben

megfelelő, elbírálásra alkalmas keresetet kell előterjesztenie, mégpedig a megfelelő alperessel szemben.

A PK 14. számú állásfoglalására hivatkozással kifejtette, hogy a felperes maga adta elő azt, hogy a ... ügyével kapcsolatosan a felperessel szemben bár nem folyik büntetőeljárás, az ügyben a tanúként meghallgatott ... megerősítette, hogy őt a nyomozóhatóság a ... perbeli cikkben is vizsgált ügyei miatt tanúként hallgatta meg, tehát az írás egy büntetőeljárás során tett tanúvallomásról számolt be. A PK 14. számú állásfoglalásban foglaltakra is figyelemmel szabadon beszámolhatott ... tanúvallomásainak részleteiről, ami a tényeknek mindenben megfelelő tájékoztatás volt, tehát sajtó-helyreigazítási felelősség nem merülhetett fel.

Ezen túl hivatkozott arra, hogy az írás olyan véleménynyilvánításnak, illetőleg a tényekből levont olyan következtetésnek minősül, amellyel szemben sajtó-helyreigazítási igény érvényesítésének nincs helye. Ismertette az Alkotmány 61. § (1) és (2) bekezdését, a sajtóról szóló 1986. évi II. törvény 2. § (1) bekezdését, a 34/1992.(VI. 10.) AB határozatot, a 36/1994.(VI. 24.) AB határozatot és azok indokolását. Kiemelte, hogy a téves vélemény vagy értékítélet nem ad alapot a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítására.

Hivatkozott arra is, hogy a cikk a felperes főpolgármester-helyettesi tevékenysége körében tanúsított magatartásával kapcsolatban tartalmazott kijelentéseket. A felperes, mint politikus közszereplőnek minősül, így el kell viselnie a személyét kedvezőtlen színben feltűntető és tevékenységét negatív módon értékelő véleményt, kritikát.

Az elsőfokú bíróság ítélete arra tekintettel is téves, hogy az objektív tényeknek megfelelő felperes magatartást értékelő kijelentések vonatkozásában is kötelezte helyreigazításra, nem adva lehetőséget a felperes, mint közszereplő magatartásának értékelésére.

Fellebbezési ellenkérelmében a felperesi kereseti kérelmet elutasító részében kérte az ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását.

Állította, hogy a „... nem hódolt be ... és így a ... vezetőjének nem lehetett maradása a nagy fővárosi korrupciós rendszerben” közlésnek nem a felperes az alanya. Nem történt valótlan állítás, illetve a valóság hamis színben való feltűntetése, figyelemmel arra, hogy ... vezérigazgató elbocsátására különösebb indokolás nélkül került sor. Tény, hogy ... nem volt hajlandó korrupciós jellegű visszafizetésekre, mindezekből vonható le olyan következtetés, hogy ..., a főváros vezetésével való együttműködése következménye lehetett annak, hogy vezérigazgatói pozícióját nem tarthatta meg. Az, hogy milyen egyéb okok játszhattak szerepet a vezérigazgatói megbízás megszüntetésében, jelen másodfokú eljárás során már nem vethető fel, figyelemmel a Pp. 235. § (1) bekezdésére.

Kiemelte, hogy az köztudomású, hogy a felperes volt az, aki ha nem is formálisan, de ténylegesen a tanú pozíciójával kapcsolatos kérdésekben a főváros vezetését a tényleges döntéshozói autoritást jelentette. Álláspontja szerint helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy a kifogásolt kijelentésnek a felperes nem alanya, a kifogásolt közlés ...-ra vonatkozik, az ő magatartása került értékelésre. A felperesnek a fellebbezését érintő mondattal kapcsolatban kifogása az volt, hogy személyi

kérdésekben milyen szempontok alapján döntött. A kijelentés első fele, nevezetesen az, hogy ... kinek hódolt be avagy kinek nem hódolt be, nem sérelmes a felperes számára, a kijelentés ezen részét nem vitatja és nem kéri helyreigazítani. A PK 15. számú állásfoglalására hivatkozással előadta, hogy ennek alkalmazására csak akkor kerülhetne sor, ha az adott keresetnek a bíróság helyt ad és a felperes által kért szövegezéstől eltérő módon rendeli el a helyreigazítást. A felperes által megfogalmazott helyreigazító közlemény rész szövegéből egyértelműen következik az, hogy a felperes volt az, aki ... vezérigazgató menesztésével kapcsolatos döntést érdemben és ténylegesen meghozta, ha ugyanis a döntést nem ő hozta meg, akkor a kijelentés nem rá vonatkozik és abban az esetben a PK 13. számú állásfoglalás alapján keresetösségi joga nincs.

A felperes jogorvoslati kérelme nem alapos, az alperes fellebbezése részben megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla elsődlegesen az alperes eljárásjogi kifogása, a perindítási határidő elmulasztása miatt előterjesztett kérelem tekintetében fejt ki álláspontját.

A Pp. 342. § (1) bekezdésének első mondata értelmében sajtó-helyreigazítást (Ptk. 79. §) az érintett személy a közlemény megjelenésétől, illetőleg a közvetítéstől számított 30 napon belül írásban kérheti a sajtótól. A Pp. 343. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a sajtó a helyreigazítási kötelezettségét határidőben nem teljesíti, a helyreigazítást igénylő fél az időszaki lap szerkesztősége, a rádiózásról és televíziózásról szóló törvény szerinti műsorszolgáltató, illetőleg a Magyar Távirati Iroda ellen keresetet indíthat. A (3) bekezdés értelmében a keresetet a közlési kötelezettség utolsó napjától számított tizenöt nap alatt kell megindítani. A határidő elmulasztása esetén igazolásnak (106. § - 110. §) van helye.

A hivatkozott rendelkezésekből következik, hogy a Ptk. 79. § (1) bekezdésében szabályozott igény a sajtószervvel szemben érvényesíthető, mégpedig a közlési kötelezettségtől számított tizenöt napon belül.

A 4/2003. számú polgári jogegységi határozat szerint a keresetindítási határidő a sajtó-helyreigazítási perben anyagi jogi határidő, számításánál a Pp. 105. § (4) bekezdése nem vehető figyelembe.

Ugyanakkor a Pp. 130. § (1) bekezdésének g) pontja úgy rendelkezik, hogy a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül [125. § (1) bek.] elutasítja, ha megállapítható, hogy a pert nem a jogszabályban erre feljogosított személy indítja, vagy a per csak jogszabályban meghatározott személy ellen indítható, illetve meghatározott személyek perben állása kötelező, s a felperes e személyt (személyeket) - felhívás ellenére - nem vonta perbe.

A polgári perrendtartás szabályai szerint tehát a keresetlevél csak abban az esetben utasítható el idézés kibocsátása nélkül, ha a felperes felhívás ellenére nem állítja perbe a jogszabály által meghatározott személyt.

Jelen esetben a felperes a Pp. 343. § (3) bekezdésében írt határidőn belül - figyelemmel a 4/2003. számú jogegységi határozatban foglaltakra is - kereseti kérelmét a ...-vel szemben terjesztette elő, majd az elsőfokú bíróság 26.P.25.487/2010/2. számú végzése alapján, a hiánypótlás keretében alperesként a

...t jelölte meg. A Pp. 95. § (5) bekezdése értelmében ha a fél a beadvány hiányait a kitűzött határidő alatt pótolja, a beadványt úgy kell tekinteni, mintha már eredetileg is helyesen adta volna be, így az elsőfokú bíróság felhívása alapján, a szerkesztőséggel szemben előterjesztett kereseti kérelem nem késett el, a felperes a keresetindítási határidőt nem mulasztotta el.

Mindezek szerint a Pp. 130. § (1) bekezdésének g) pontja, a Pp. 343. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes keresete érdemben vizsgálandó.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyes következtetést vont le, amikor az alperest helyreigazítás közzétételére kötelezte, azonban annak tartalmával csak részben értett egyet, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelően megváltoztatta az alábbi indokok alapján.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a következőkre mutat rá.

A felperes perbeli igényét a Ptk. 79. § (1) bekezdésére alapította, amelynek rendelkezése szerint ha valakiről napilap valótlan tényt közöl, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel, követelheti olyan közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlemény mely tényállítása valótlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, illetőleg melyek a való tények.

A Legfelsőbb Bíróság PK 14. számú állásfoglalása értelmében a sajtóközlemény vitatott tényállításainak valóságát a sajtószerv köteles bizonyítani.

A ... című hetilap ...-i számában „...” címmel az került közzétételre, hogy a felperes a korábbi főpolgármester-helyettes korrupciós kéréseinek a ... vezetése ellenállt; hogy a felperes rá szeretne volna tenni a kezét a kertészeti cég életképes részére és nagy értékű ingatlanjaira; illetve, hogy 5 millió forintot kért a ... vezérigazgatójától a vezetői pozíció megtartása érdekében.

Ezen közlések egyértelműen tényállításoknak minősülnek, az alperes közléseivel nem véleményt nyilvánított, hanem azt állította, hogy a felperesnek korrupciós kérései voltak, a gazdasági társaságot, illetve annak ingatlanjait akarta megszerezni. Az is tényközlésnek minősül, hogy a ... vezetőjétől pénzt kért azért, hogy maradhasson vezérigazgatói posztjában.

A Fővárosi Ítéltábla - egyezően az elsőfokú bírósággal - azt állapította meg, hogy az alperesi sajtószerv az őt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére a leírtak valóságtartalmát nem igazolta. Az, hogy ... megerősítette a korábbi nyilatkozatát, ez önmagában az általa elmondottakat és a hetilapban közölt állításokat nem támasztja alá, tekintettel arra, hogy az alperesi sajtószerv felelősége akkor is fennáll, ha híven közli más személy nyilatkozatát, így az alperest nem csak annak a bizonyítása terhelte, hogy ... a közölteket nyilatkozta, hanem azt is, hogy az abban foglaltak megfelelnek a valóságnak.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság helytállóan kötelezte az alperest helyreigazítás közzétételére.

Nem értett egyet azonban a másodfokú bíróság a valóság közlésére vonatkozó kötelezéssel.

A Ptk. 79. §-ának (1) bekezdése értelmében sajtó-helyreigazítás csak abban az esetben követelhető, ha a sajtószerv valótlan tényt közölt vagy híresztelt, illetve való tényeket hamis színben tüntetett fel [Ptk. 79. § (1) bek. első mondata], ebből az következik, hogy helyreigazító közleményben a való tények feltüntetése csak akkor kérhető, ha a kifogásolt sajtóközlemény abban a tárgykörben a valóságot sértette. A valóság feltüntetése azonban csak annyiban követelhető, amennyiben ez a valótlanosság, illetőleg a való tények hamis színben feltüntetése megértéséhez szükséges.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a valós tények közzététele nem indokolt egyrészt azért, mert a valótlan tényállítások értelmezéséhez az nem szükséges, másrészt olyan ítéleti megállapítás kerülne nyilvánosságra, amelyek eldöntése más jogterülethez és nem a sajtó-helyreigazítási eljárás tárgyához tartozó szakkérdés. Erre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a valóság közzétételére vonatkozó ítéleti rendelkezést mellőzte.

A „... nem hódolt be ... és így a ... vezetőjének nem lehetett maradása a nagy fővárosi korrupciós rendszerben” közlés tekintetében a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy e kitétel nem a felperesre vonatkozó kijelentés, hanem ...-ra, az ő személyére nézve fogalmaz meg állítást. Abban is osztotta a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy mivel nem ismert az, hogy milyen okból kellett ... távoznia a ... betöltött pozíciójából, ezért a „kinevezési stratégiára vonatkozó” felperesi helyreigazítási kérelem nem megalapozott.

A fentiekben kifejtett indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a fellebbezési eljárásban felmerült perköltségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2011. március 3.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő